

FEATURES OF THE CLINICAL COURSE OF VIRAL HEPATITIS "A" IN CHILDREN DUE TO ARVI

Yusupov A.S.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11090723>

ARTICLE INFO

Received: 23th April 2024

Accepted: 29th April 2024

Online: 30th April 2024

KEYWORDS

ARVI, viral hepatitis "A",
endotoxiosis, medium
molecular peptides.

ABSTRACT

The study was conducted on 41 sick children aged 2 to 14 years (23 boys and 18 girls). All patients were divided into 2 groups: patients with viral hepatitis "A" against the background of ARVI (main group), and patients with viral hepatitis "A" (control group). The degree of endogenous intoxication of the organism was studied according to the level of medium molecular peptides by the method of N.I. Gabrielyan. Revealed a significant increase in the content of medium molecular peptides, which reaches a maximum value during the height of the disease. A more significant increase in the weight of peptides in the blood plasma of patients with viral hepatitis "A" in the presence of ARVI was found. In parallel with the positive dynamics of the disease, there is a significant decrease in the concentration of medium molecular peptides in the blood plasma.

ОСОБЕННОСТИ КЛИНИЧЕСКОГО ТЕЧЕНИЯ ВИРУСНОГО ГЕПАТИТА «А» У ДЕТЕЙ НА ФОНЕ ОРВИ

Юсупов А.С.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11090723>

ARTICLE INFO

Received: 23th April 2024

Accepted: 29th April 2024

Online: 30th April 2024

KEYWORDS

ОРВИ, вирусный гепатит
«А», эндотоксикоз,
среднемолекулярные
пептиды.

ABSTRACT

Исследование проводилось у 41 больных детей в возрасте от 2 до 14 лет (23 мальчиков и 18 девочек). Все пациенты были разделены на 2 группы: больные, с вирусным гепатитом «А» на фоне ОРВИ (основная группа), и больные с вирусным гепатитом «А» (контрольная группа). Изучена степень эндогенной интоксикации организма по уровню среднемолекулярных пептидов по методу Габриэлян Н.И. Выявлено, значительное увеличение содержания среднемолекулярных пептидов, которое

достигает максимального значения в периоде разгара заболевания. Обнаружено более существенное повышение среднемoleкулярных пептидов в плазме крови больных с вирусным гепатитом «А» на фоне ОРВИ. Параллельно положительной динамике заболевания, происходит достоверное снижение концентрации среднемoleкулярных пептидов плазмы крови.

ORVI BO'LGAN BOLALARDA VARIUSLI GEPATIT "A" NING KLINIK KECHISHI XUSUSIYATLARI

Yusupov A. S.

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.11090723>

ARTICLE INFO

Received: 23th April 2024

Accepted: 29th April 2024

Online: 30th April 2024

KEYWORDS

O'RVI, virusli gepatit «A», endotoksikoz, o'rta molekulyar peptidlar.

ABSTRACT

Tadqiqot 2 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan 41 bemorda (23 o'g'il va 18 qiz) o'tkazildi. Barcha bemorlar 2 guruhga bo'lingan: O'RVI fonida "A" virusli gepatiti (asosiy guruh) va virusli gepatit "A" (nazorat guruhi). Tananing endogen intoksikatsiyasi darajasi Gabrielyan N.I. usuli yordamida o'rta molekulyar peptidlar darajasiga qarab o'rganildi. O'rta molekulyar peptidlar tarkibida sezilarli o'sish aniqlandi, bu kasallikning avj davrida maksimal qiymatga etadi. O'RVI fonida virusli gepatit A bilan og'riqan bemorlarning qon plazmasida o'rta molekulyar og'irlikdagi peptidlarning sezilarli o'sishi aniqlandi. Kasallikning ijobiy dinamikasi bilan parallel ravishda qon plazmasida o'rta molekulyar og'irlikdagi peptidlar kontsentratsiyasining sezilarli darajada pasayishi kuzatiladi.

Dolzarbligi. Virusli gepatit jiddiy tibbiy, biologik va ijtimoiy muammolarni, ayniqsa bolalarda gepatit "A" virusi keltirib chiqaradigan infeksiyalarni keltirib chiqaradi. So'nggi yillarda gepatologiya sohasida qo'shma kasalliklar fonida yuzaga keladigan virusli gepatit haqida xabarlar mavjud. Ulardan klinik amaliyotda o'tkir respirator virusli infeksiya mavjud bo'lgan virusli gepatit "A" kursi katta qiziqish uyg'otadi [2,9]. Yuqumli etiologiyani patologik jarayonining rivojlanishi tanadagi endotoksikozning rivojlanishi bilan birga keladi. Endotoksikoz antigenlar, patogenlar toksinlari va ta'sirlangan a'zolar va to'qimalardan o'rta molekulyar peptidlar (O'MP) shaklida strukturaviy va funktsional oqsillarni oraliq parchalanish mahsulotlarining ichki muhitga kirib borishi bilan bog'liq [1,3,5,8]. Virusli gepatit "A" ning kechishi va aniqlangan biokimyoviy ko'rsatkichlarining normallasishi intoksikatsiyaning og'irlikiga bog'liq bo'ladi.

Turli xil kelib chiqadigan endotoksikozning patogenetik mexanizmi mikrotsirkulyatsiyaning umumiy buzilishi bo'lib, biologik faol mahsulotlarning faollashtirilgan hujayra elementlaridan, xususan, makrofaglardan kaskadli chiqarilishi natijasida yuzaga keladi; katabolik jarayonlarning turli sabablari tufayli ustunlik; kislorodning to'qimalar orqali tashilishi va utilizatsiyasining buzilishi, bu oksidlanmagan metabolik mahsulotlarning to'planishiga olib keladi [4,6,7].

Endotoksikoz - bu halokatli jarayonlar natijasida yuzaga keladigan holat, buning natijasida normal metabolizmning oraliq va yakuniy mahsulotlari, shuningdek toksik ta'sir ko'rsatadigan va turli organlar va tizimlarning disfunktsiyasini keltirib chiqaradigan biriktiruvchi to'qima va uning normal tuzilmalarining degradatsiyasi tarkibiy qismlarining buzilgan metabolizmi mahsulotlari fiziologik bo'lmagan konsentratsiyalarda tana suyuqliklari va to'qimalarida to'planadi [1,2,7,10].

Intoksikatsiya darajasi periferik qondagi o'rta molekulyar peptidlar tarkibini spektrofotometrik aniqlash orqali baholanadi. (O'MP) ta'rifi intoksikatsiyaning og'irligini baholashga imkon beradi [2].

Tadqiqotning maqsadi: O'RVI fonida virusli gepatit "A" bilan og'rigan bemorlarda endotoksikozning kechishi darajasini o'rganish.

Materiallar va tadqiqot usullari. Tadqiqot 2 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan 41 bemor bolalarda (23 o'g'il va 18 qiz) o'tkazildi. Barcha bemorlar 2 guruhga bo'lindi: O'RVI fonida virusli gepatit "A" bo'lgan bemorlar (asosiy guruh) va virusli gepatit "A" (nazorat guruhi) bo'lgan bemorlar. Kasallik dinamikasida barcha tekshirilgan kasal bolalarga quyidagi tadqiqot usullari o'tkazildi: umumiy qon va siydik tahlili, qondagi umumiy bilirubin va uning fraktsiyasi, transaminazalarining faolligi, timol va sulemol testlarining ko'rsatkichlari. Qon plazmasida intoksikatsiya sindromi darajasini baholash uchun N.I. Gabrielyan va boshqalar, (1989), usuli bo'yicha o'rtacha molekulyar peptidlar konsentratsiyasi aniqlandi va Kalf-Kalif bo'yicha leykotsitlar intoksikatsiya indeksi (LII) hisoblab chiqildi.

1-jadval.

Virusli gepatit «A» bilan bemorlarda timol va sulema sinamasi ko'rsatkichlari

Tekshiruvlar	Nozologik birlik			
	O'RVI fonida virusli gapatit A		VGA	
	O'rtacha og'ir shakli	Og'ir shakli	O'rtacha og'ir shakli	Og'ir shakli
Timol sinamasi	7,0±0,4*	9,5±0,5*	5,4±0	6,2±0,3
Sulema sinamasi	0,8±0,04*	0,6±0,05	1,4±0,2*	1,2±0,3

Izoh: * - asosiy va nazorat guruhidagi bemorlarda tekshiruv ko'rsatkichlarning ishonchli farqi ($P < 0,05$).

1-jadvaldagi ma'lumotlardan ko'rinib turibdiki, kasallikning o'rtacha va og'ir shakllari bo'lgan bemorlarning birinchi guruhida o'tkazilgan tadqiqotda timol testi ko'rsatkichi, ikkinchi guruhga qaraganda ko'proq, sulemol testi ko'rsatkichi esa kamroq bo'lgan. N.I. Gabrielyan usuli bo'yicha qon plazmasidagi O'MP darajasini aniqlash usulining mohiyati quyidagilardan iborat boldi: qon zardobi trihloruksus kislotasining 10% eritmasi bilan

ishlanadi, serum va kislota nisbati 1: 0,5. Yoritishga 30 daqiqa davomida 3000 aylanma tezlikda sentrifugalash orqali erishildi. Taxminan tarqalgan oqsillardan ozod qilingan superpozitsiyani aniqlash oldindan suyultirilgandan so'ng amalga oshiriladi, bunda 0,5 ml superpozitsiya suyuqligiga 4,5 ml distillat qo'shiladi. O'lchov SF-46 spektrofotometrida ultrabinafsha yorug'lik spektrida 286 nm yoki 236 nm to'lqin uzunligida amalga oshiriladi. O'MP darajasi yo'q bo'lib ketish ko'rsatkichlariga miqdoriy jihatdan teng bo'lgan birliklarda ifodalanadi. O'MP normasi sifatida 2,41 g / l qiymat qabul qilinadi.

Jadval 2

O'rta molekular peptidlar va bemorlar og'irlik darajasi

Nazologik birlik	Kasallik darajasi	Ko'rsatkichlar							
		Qondagi O'MP мг/мл				LII			
		endogen intoksikasiya darajasi ko'rsatkichi	P	Qayta tiklanish davri	P	endogen intoksikasiya darajasi ko'rsatkichi	P	Qayta tiklanish davri	P
VGA+O'RV	O'rtacha og'irlik	0,36±0,02 P1<0,001	<0,001	0,024±0,002 P1<0,001	<0,005	1,8±0,1 P1<0,01	<0,001	1,4±0,2* P1<0,05	<0,005
	Og'ir daraja	0,044±0,003 P1<0,001	<0,001	0,030±0,002 P1<0,001	<0,005	2,2±0,2 P1<0,05	<0,001	1,7±0,2 P1<0,01	<0,001
VGVA	O'rtacha og'ir	0,024±0,001	<0,001	0,016±0,002	<0,005	1,1±0,2	<0,005	0,7±0,2	<0,005
	Og'ir daraja	0,028±0,002	<0,001	0,21±0,002	<0,005	1,3±0,3	<0,005	0,9±0,1	<0,005

Natijalar va munozaralar. Birinchi guruhdagi bemorlarda subfebril holat, bosh og'rig'i, mushak va bo'g'imlarda og'riq, umumiy zaiflik, ishlashning pasayishi, farenks giperemiyasi kabi alomatlar mavjud edi. O'RV nazorat guruhidagi infeksiya IFA va PCR usullari bilan chiqarib tashlanadi. Birinchi guruh bemorlarida O'MP darajasini o'rganish bemorlarning ikkinchi guruhiga nisbatan SMP ning yuqori konsentratsiyasini aniqlandi (jadval.3).

Jadval 3

Kasallikning og'irligiga qarab tekshirilgan bemorlarda qon plazmasidagi O'MP tarkibi va LI indeksi

Norma	Tekshirilgan bemorlar guruxi	
	Virusli hepatit A+O'RV	Virusli hepatit A

	Davolashgacha	Davolashdan keyin	Davolashgacha	Davolashdan keyin
2,14±0,3 2 4,8	<u>4,89±0,20*</u>	3,28±0,15*	6,63±0,35*	3,80±0,20*

Shunday qilib, bemorlarning takroriy guruhida (qayta kasallanish darajasi yiliga 6 martagacha) O'MP darajasi o'rtacha $4,89 \pm 0,20$ g / l ni tashkil etdi va guruh ichidagi tebranishlar 3,25 dan 7,08 g / l gacha. Bemorlarning birinchi guruhida endogen intoksikatsiya darajasi ko'rsatkichi $6,63 \pm 0,35$ g / l ni tashkil etdi, eng kam qiymat ushbu guruh 4,45 va maksimal 10,45 g/l edi. Bunday yuqori O'MP ko'rsatkichi o'tkir respirator infeksiya fonida rivojlangan o'tkir virusli gepatit "A" ning aniq tasviri bo'lgan bemorda qayd etilgan (2-3 kun davomida yuqori isitma, kataral hodisalar, farenksning qizarishi va shishishi, bodomsimon bezlarning bo'shashishi, farenksning orqa devorining donadorligi, limfa tugunlarining ko'payishi, lakrimatsiya-burun oqishi). Ko'rinishidan, bunday yuqori endogen intoksikatsiya manbai bu holda yuqori nafas yo'llarining yallig'lanishi edi.

Kasallikning ijobiy dinamikasiga parallel ravishda klinik simptomlarning yo'q bo'lib ketish davrida, intoksikatsiya belgilari kamayganligi sababli, oldingi davrga nisbatan SMP konsentratsiyasining pasayishi kuzatildi, ammo sog'lom bo'lganlarga qaraganda ancha yuqori bo'lib qoldi.

Shunday qilib, ikki tomonlama dinamikada, retsidiv darajasi yiliga 6 martagacha bo'lgan bemorlar guruhida endogen intoksikatsiya darajasining sezilarli darajada pasayishi kuzatiladi (1,6 baravar, $p < 0,05$), bu ham ORVI tez-tez takrorlanadigan guruhda kasallikning dinamikasida aniqlangan (kasallikning kuchayishi bilan bog'liq ko'rsatkichlarning 1,5 baravar pasayishi, $p < 0,05$). Shu bilan birga, ta'kidlash kerakki, tiklanish davrida O'MP darajasi hali ham sog'lom odamlarning ko'rsatkichlariga nisbatan ancha yuqori bo'lib qolmoqda. Remissiya davrida bemorlarni tekshirish shuni ko'rsatdiki, O'MP konsentratsiyasi pasaygan va ko'p hollarda normal holatga yaqinlashgan.

Xulosalar. Shunday qilib, O'RVI fonida virusli gepatit "A" bilan og'riqan bemorlarda kasallikning avj olish davrida maksimal qiymatga yetadigan o'rta molekulyar peptidlar tarkibida sezilarli o'sish aniqlandi. Kasallikning ijobiy dinamikasiga parallel ravishda qon plazmasining O'MP konsentratsiyasining sezilarli pasayishi kuzatildi. Qon plazmasidagi O'MP darajasining asosiy klinik ko'rinishlarning og'irligi bilan sezilarli korrelyatsiya aloqasi qayd etildi. O'RVI fonida virusli gepatit "A" bilan og'riqan bemorlarda qon plazmasida O'MP ning sezilarli darajada oshishi aniqlandi. Tadqiqotlar shuni ko'rsatadiki, qon plazmasining O'MP darajasi ORVI fonida virusli gepatit "A" bilan og'riqan bemorlarda endogen intoksikatsiya darajasini aks ettiruvchi diagnostik mezon bo'lib hisoblanadi.

References:

1. Burlakova L.M., Parkhimenko L.M., Parkhimenko V.Yu. Oshqozon yarasi, o'n ikki barmoqli ichak yarasi va xolelitiyozda endogen intoksikatsiya sindromi. - Takoz. Laboratoriya diagnostikasi 1999. - 2-son. - 11-13 gacha.

2. Gabrielyan N.I., Lipatova V.I. Qon zardobida MPS ni aniqlashning miqdoriy usuli // Laboratoriya. hol. - 1989.-No4.-B.24-28
3. Simbirtsev S.A., Belyakov N.A. Endogen intoksikatsiyalarning patofiziologik jihatlari // Endogen intoksikatsiyalar: Abstraktlar. xalqaro simp., 1994 yil 14-16 iyun - Sankt-Peterburg, 1994. - B.5-9
4. Ketiladze E.S., Chernyakova T.F., Kozlova T.X. Bolalarda o'tkir respiratorli infeksiyalar bilan birgalikda virusli hepatitning klinik va immunologik xususiyatlari.//Masa. onalik va bolalikni muhofaza qilish.1997.T32.No9.S21-26.
5. Malaxova M.Ya. "Endogen intoksikatsiyaning substrati" biokimyoviy kontseptsiyasining shakllanishi // Endogen intoksikatsiyalar: Prok. xalqaro simp., 1994 yil 14-16 iyun - Sankt-Peterburg, 1994. - B. 38.
6. Matveev S.B., Tixomirova N.I., Shaxova O.B. Endogen intoksikatsiyani integral baholash va uni tos a'zolarining yallig'lanish kasalliklarida natriy gipoxlorit bilan tuzatish // Klinik. laboratoriya. diag. - 2006. - No 7. - B. 11-13.
7. Yusupov A.S., Fayziev B.O., Karimova D.U. Surunkali virusli hepatit "S" bilan og'rigan bemorlarda immunologik o'zgarishlar // Fan va ta'limni rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari. - 2019. - B. 190-192.
8. Sanley M. Lemon, Jordis J. Hepatologiya jurnali 6 , Hepatit A virusi, 2018, 167-184.
9. Liza Duncan, American Journal of Infection Control, ``Gepatit A epidemiyasiga jamoa klinikalarining javobi.2018.09.
10. Shih Lun Tseng, Yu Chia, Mikrobiologiya, immunologiya va infeksiya jurnali, Tayvanning Taypey shahridagi boshlang'ich maktab o'quvchilarining hepatit A virusi seroepidemiologiyasi, 2016. 09, 743-748.